

**AGENCIJA ZA ELEKTRONSKE KOMUNIKACIJE
I POŠTANSKU DJELATNOST**

Podgorica, 22. 12. 2023. godine

**STEČENO MEĐUNARODNO PRAVO CRNE GORE NA KORIŠĆENJE GEOSTACIONARNE
ORBITALNE POZICIJE I RADIO-FREKVENCIJSKIH DODJELA
U PLANU ZA FIKSNU SATELITSKU SLUŽBU**

Crna Gora je na Svjetskoj konferenciji o radiokomunikacijama ostvarila pravo na korišćenje geostacionarne satelitske orbite za buduće potrebe fiksne satelitske službe.

Svjetska konferencija o radiokomunikacijama (WRC-23) održana je u organizaciji Međunarodne unije za telekomunikacije (ITU), u periodu od 20.11-15.12.2023. godine, u Dubaiju, Ujedinjenim Arapskim Emiratima.

Svjetske konferencije o radiokomunikacijama održavaju se svake 4-te ili 5-te godine i imaju mandat da razmatraju primjenu i vrše izmjene Propisa o radiokomunikacijama (*Radio Regulations*), međunarodnog instrumenta koji reguliše korišćenje spektra radio-frekvencija, geostacionarnih-satelitskih i ne-geostacionarnih-satelitskih orbita. Izmjene ovog akta vrše se na osnovu Agende koju utvrđuje Savjet ITU, uzimajući u obzir preporuke usvojene na prethodnim svjetskim konferencijama o radio-komunikacijama.

Na WRC-23 je učestvovalo oko 3.800 delegata predstavnika nadležnih administracija iz 193 država svijeta članice ITU-a, uključujući i predstavnike regionalnih i međunarodnih organizacija, akademske zajednice i privatnog sektora.

Prije i tokom ovog događaja regionalne organizacije su usaglašavale pozicije administracija svojih članica kako bi se olakšalo usvajanje odluka o veoma kompleksnim pitanjima. Administracije država Evrope, članice Evropske konferencije poštanskih i telekomunikacionih uprava (CEPT), po svim relevantnim tačkama agende WRC-23 obezbijedile su koordinirano djelovanje u skladu sa Evropskim zajedničkim prijedlozima (ECP), kao usaglašenim stavovima država Evrope u kojima je Crna Gora imala aktivno učešće u pripremnom ciklusu prije i tokom WRC-23.

Vlada Crne Gore je imenovala delegaciju koja je predstavljala Crnu Goru na WRC-23 a koju su činili predstavnici Ministarstva ekonomskog razvoja i Agencija za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost.

Delegacija Crne Gore je tokom WRC-23 ostvarila i veoma važan nacionalni interes za Crnu Goru koji se odnosi na sticanje međunarodnog prava Crne Gore na korišćenje geostacionarne orbitalne pozicije i radio-frekvencijskih dodjela u Planu za fiksnu satelitsku službu (RR Dodatak 30B FSS Plana). Nakon veoma dugotrajnog i kompleksnog pristupka međunarodne koordinacije koje je tokom prethodnih godina uspješno sprovedla Agencija, Crna Gora je ostvarila pravo na korišćenje geostacionarne satelitske orbite za buduće potrebe fiksne satelitske službe, na poziciji 36,6°W, što predstavlja veoma vrijedan nacionalni resurs, uzimajući u obzir naročito izražene interese za radio-frekvencijskim spektrom u satelitskim komunikacijama.

Finalnim Aktom kao međunarodnim sporazumom utvrđene su odredbe za globalno upravljanje radio-frekvencijskim spektrom i povezanim satelitskim orbitama u cilju postizanje univerzalne povezanosti i održive digitalne transformacije, kako bi se uz sve brže prihvatanje inovativnih digitalnih servisa u cijelom svijetu, osigurala sigurnost, pouzdanost, pristupačnost i dostupnost. Ovim sporazumom donijete su brojne odluke, a posebno se ističu sljedeća pitanja:

- Identifikacija dodatnih radio-frekvencijskih opsega za nastavak razvoja International Mobile Telecommunications (IMT), uključujući IMT bazne stanice na visokim platformama za univerzalnu implementaciju bežičnih mreža.
- Buduće korišćenje dijela UHF opsega 470-694 MHz što ima posljedice na zemaljsku televiziju, proizvodnju programa i posebne događaje, kao i javnu zaštitu u slučaju opasnosti.

- Unaprjeđenje međunarodnog regulatornog okvira za geostacionarne i ne-geostacionarne satelitske mreže, uz promovisanje ravnopravnog pristupa svih država.
- Korišćenje satelitskih tehnologija za poboljšanje konektivnosti, naročito u ruralnim oblastima.
- Nove radio-frekvencijske dodjele za poboljšanje radiokomunikacija u vazduhoplovnoj mobilnoj službi, kao i olakšavanje korišćenja za službu istraživanja svemira i službu istraživanja Zemlje putem satelita u svrhu klimatskog monitoringa, zaštite voda i drugih naučnih misija.
- Modernizacija Globalnog pomorskog sistema za opasnost i sigurnost (GMDSS).
- Regulatorni okvir za korišćenje stanica na zemlji u pokretu na vazduhoplovima i brodovima za komunikacije sa geostacionarnim i ne-geostacionarnim satelitima.

WRC-23 je otvorila put razvoju inovativnih, futurističkih radiokomunikacionih servisa koji omogućavaju sigurnu, brzu i kvalitetnu globalnu komunikaciju za sve.